

Број/Број: 01/2а-50-3-2-23/12
Сарајево/Sarajevo: 26. 9. 2012.

ZABILJEŠKA
s okruglog stola o temi »Nordijski model saradnje i mogućnosti njegove primjene na zemlje Dejtonskog sporazuma«, održanog 26. 9. 2012.

Igmanska inicijativa, Ambasada Kraljevine Norveške u BiH i Forum građana Tuzle organizirali su okrugli sto o temi »Nordijski model saradnje i mogućnosti njegove primjene na zemlje Dejtonskog sporazuma« s članovima nadležnih komisija oba doma PSBiH i poslanicima i delegatima za koje organizatori smatraju da su prijatelji Igmanske inicijative. Okruglom stolu, održanom 26. 9. 2012., od 11 do 12,30 sati, prisustvovali su: Vehid Šehić, kopredsjednik Igmanske inicijative iz BiH, Saša Popov, kopredsjednik Igmanske inicijative iz Srbije, Zlatko Dizdarević, iz Igmanske inicijative, Nj. E. Vibeke Lilloe, ambasadorica Kraljevine Norveške u BiH, Mirza Kušljagić, predsjedavajući Komisije za vanjske poslove Predstavničkog doma PSBiH, Martin Raguž, delegat u Domu naroda PSBiH, Šefik Džaferović, Lazar Prodanović i Beriz Belkić, poslanici u Predstavničkom domu PSBiH, i Zlatan Ohranović, Centri civilnih inicijativa (CCI).

Okrugli sto organiziran je s ciljem upoznavanja političke i šire javnosti s nordijskim modelom saradnje, koji uspješno funkcionira već punih šest decenija, i sagledavanja mogućnosti njegove primjene na zemlje Dejtonskog sporazuma (BiH, Crna Gora, Hrvatska i Srbija), i to prije svega u oblasti unapređenja interparlamentarne saradnje na parlamentarnom, privrednom, kulturnom, naučnom i obrazovnom nivou.

Primjenom ovog modela, procjenjuje se, doprinijelo bi se potpunijem suočavanju s prošlošću i rješavanju preostalih otvorenih pitanja između zemalja Dejtonskog sporazuma, kao jednoj od prepreka na putu ovih zemalja k Evropskoj uniji, te otklanjanju mogućih negativnih posljedica nakon ulaska Hrvatske u EU, ali i uspostavljanju većeg stepena razumijevanja i povjerenja među građanima u regionu. Ova ideja u Igmanskoj inicijativi postoji već tri godine i u ovakvom će obliku, uz veliku podršku Nordijskog vijeća i ambasada nordijskih zemalja, posebno Ambasade Kraljevine Norveške, biti prezentirana u svim državama dejtonskog četverougla i nimalo slučajno nije njeno ostvarenje krenulo iz BiH.

Okruglim stolom je moderirao Vehid Šehić, a učesnicima se prva obratila ambasadorica Kraljevine Norveške u BiH, Vibeke Lilloe, koja je, pozdravljajući članove Parlamentarne skupštine BiH i predstavnike Igmanske inicijative, kazala da nordijske zemlje, u koje spadaju Norveška, Danska, Švedska, Island, Finska, te Farska ostrva, Grenland i Olandska ostrva, koji su autonomne oblasti u okviru ovih država, imaju dugu historiju i tradiciju međusobne

saradnje. Istakla je da saradnja u oblasti kulture, obrazovanja, socijalne politike, ekonomskog razvoja, energetskih i drugih pitanja spada u vrh prioriteta Vlade Norveške. Upoznala je učesnike Okruglog stola da je Nordijsko vijeće osnovano 1952. godine kao interparlamentarni forum za saradnju među nordijskim zemljama, uključujući i njihove autonomne teritorije. Također je rekla da je nakon toga formirano Nordijsko vijeće ministara 1971. godine, koje je zamijenilo dotadašnje Nordijsko vijeće, kao i da se predsjedavanje Nordijskim vijećem rotira između pet zemalja članica i ono traje godinu dana. Istakla je da je Norveška, koja predsjedava Vijećem u 2012. godini, fokusirana na suočavanje sa izazovima s kojima se ove zemlje susreću. Kazala je da su nordijske zemlje još 1952. godine omogućile svojim državljanima prelazak granice bez pasoša, a 1958. godine uspostavljena je Nordijska unija kroz koju je to institucionalizirano, a koja je prethodila Šengenskom sporazumu. Također, 1954. godine je uspostavljeno zajedničko slobodno tržište, gdje npr. Šveđani nisu trebali dozvolu za rad u Norveškoj i obratno. Dalje je navela da je od nordijskih zemalja Danska postala članicom EU 1973. godine, a Švedska i Finska su se 1995. godine također pridružile EU. Zbog toga je Nordijsko vijeće ministara za Norvešku tijelo putem kojeg – a posredstvom zemalja koje su članice i tog tijela i EU – može promovirati i indirektno uticati na odluke u EU. Ambasadorica Kraljevine Norveške u BiH Vibeke Liloe je naglasila da, kao i u nordijskim zemljama, BiH i njene susjedne zemlje imaju zajedničku historiju i slične jezike. Kultura i tradicija su im isprepletene, vrlo slične, a ponekad iste, dok jezici u regiji omogućuju dijalog, komunikaciju i lakšu saradnju. Ona je na kraju ohrabрила učesnike okruglog stola da pažljivo pogledaju nordijski model saradnje i izaberu dijelove koji su dobri za ove zemlje i za cijelu regiju. Izrazila je nadu i želju za blisku, slobodnu i praktičnu saradnju između zemalja u ovoj regiji, a ne razmjenu pisama i dokumenata.

U diskusiji je učestvovao Zlatko Dizdarević, koji je ukazao na novu političku situaciju koja nastaje za zemlje u regiji s ulaskom Hrvatske u EU i nordijsku regionalnu saradnju koja za BiH i susjede može biti dobar model. U ovoj fazi, koliko god je važno uključiti institucije četiri države, još uvijek se najpodesnijim čini ovu ideju promovirati i involvirati putem nevladinog sektora. Podržavajući ovu ideju Igmanske inicijative, svi prisutni poslanici i delegati u svojim diskusijama su ukazivali i na određene bitne segmente političkog i institucionalnog verificiranja ove ideje.

Martin Raguž je naglasio važnost da se ideja Igmanske inicijative uvede u institucionalni oblik djelovanja, prvenstveno putem PSBiH. Beriz Belkić je ukazao na institucionalnu opstrukciju ove ideje i nepostojanje kontinuiteta djelovanja u ovom pravcu u BiH, gdje o tome nema konsenzusa. Predložio je formiranje grupe prijateljstva Igmanske inicijative među parlamentarcima ove četiri zemalje, jer bi se i takvim činom ideja mogla lakše institucionalizirati. Mirza Kušljugić je ukazao na važnost da ova ideja dobije podršku u institucijama sistema, jer bez toga nijedna inicijativa nije održiva. Zato je važno vidjeti kako barem dio ovoga može „preuzeti“ PSBiH sa svoja dva doma i to operacionalizirati uvođenjem ove ideje u raspravu. Pritom se zapitao postoji li suštinska podrška ovom i ovakvom modelu saradnje, premda mu se PSBiH čini pravim mjestom, mjestom s komparativnom prednošću za raspravu o ovoj ideji, jer u radu PSBiH učestvuje i pozicija i opozicija i tu je jedini pravi trajni kontinuitet. Lazar Prodanović je ukazao na važnost stvaranja nukleusa institucionalnog organiziranja parlamentaraca, ukazujući na objektivne poteškoće da se to realizira. Važnim smatra dobivanje podrške oba kolegija, elaboriranje na tematskoj sjednici Komisije za vanjske poslove Predstavničkog doma PSBiH, posvećenoj parlamentarnoj diplomatiji. Pri tome je bitno organiziranje u BiH susreta predstavnika sva četiri parlamenta uz obavezno prisustvo predsjednika parlamenata, kao izraz političke i institucionalne podrške ovom projektu. Šefik Džaferović smatra da ova ideja sada prelazi u drugu, institucionalnu fazu, za koju je potrebno pronaći minimum zajedničkih interesa te lagano i oprezno krenuti u njenu realizaciju kako ne bi doživjela fijasko, tim prije što imamo

niz neriješenih i otvorenih pitanja i praktično dnevnu potrebu za saradnjom, s ciljem relaksiranja svih odnosa između ove četiri države.

Saša Popov, kopredsjednik Igmanske inicijative iz Srbije, iskazao je zadovoljstvo ako ideja o nordijskom obliku saradnje u zemljama tzv. Dejtonskog četverougla koju je pokrenula Igmanska inicijativa može postati dijelom politike i političkih institucija, jer je to najbolji znak da je jedna dobra ideja zaživjela, pa veća satisfakcija Igmanskoj inicijativi od toga ne treba. Naglasio je i da je Nordijsko vijeće institucionalizirano na poticaj civilnog sektora, jer nevladin sektor ima mnogo više mogućnosti za inicijative nego institucije politike i javne vlasti.

SEKRETAR
KOMISIJE ZA VANJSKE POSLOVE

Merdžana Iglica

PREDSJEDAVAJUĆI
KOMISIJE ZA VANJSKE POSLOVE

Mirza Kušljugić

- Kolegiju oba doma PSBiH
- Komisiji za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH